

Samlet innspill fra fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier ved OsloMet - storbyuniversitetet

«Har du innspill til overordnet del av ny Rammeplan for lærerutdanning i Norge?»

<https://www.survey-xact.no/LinkCollector?key=8MV9X347SK1J>

1. Verdier, kunnskapsområder og kompetanser som fellesdelen må omhandle

Verdier:

Lærerstudentene må ha bred kunnskap om barn og unges hverdagsliv, oppvekst og utvikling og kunne arbeide på måter som fremmer motivasjon og mestring hos barn og unge. Utdanningene skal gi grunnlag for profesjonsutøvelse som bygger på verdier som likestilling, mangfold og inkludering og som kan bidra til demokrati og medborgerskap. At barnehager og skoler bevares og utvikles som fellesarenaer i det norske samfunnet, er helt sentralt for den demokratiske dannelsen, og lærerstudentene må gjennom sin utdanning få opplæring i å myndiggjøre barn og unge til demokratisk deltakelse og demokratisk beredskap. Lærerutdanningene må også utvikle studentenes kompetanse om bærekraft i bred forstand og gjøre dem i stand til å ta bevisste, bærekraftige valg i lærerarbeidet i barnehager og skoler.

Kunnskapsområder og kompetanse:

På et overordna nivå må lærerutdanningene sikre:

- Helhet og sammenheng mellom fag/kunnskapsområder, pedagogikk, didaktikk og praksisstudier.
- Integrering av et internasjonalt perspektiv.
- Grunnlaget for livslang læring ved å utvikle kunnskap og ferdigheter som fremmer kontinuerlig kompetanseutvikling gjennom yrkeslivet.
- At praksisopplæring må være variert, veiledet og vurdert i tillegg til å ha en begrunnet progresjon. Det er mye internasjonal og nasjonal forskning på veiledningens betydning for praksisopplæring i lærerutdanningene (jf forskningsoversikten fra Kunnskapssenter for utdanning 2020, Munthe et al), og slik

sett godt legitimert at praksis i hovedsak skal være veiledet. Dette er det svært viktig å få presisert i overordna del for alle lærerutdanninger. Selv om hovedtyngden av praksis i lærerutdanningene bør være veiledet og vurdert, og foregå i norske barnehager og norsk skole, bør det formuleres slik at det åpnes noe for alternativ praksis, slik at mulighetene for praksis f.eks. i utlandet øker. I noen sammenhenger kan det også være hensiktsmessig å tone ned vurderingsdelen av praksis, for å gi lærerstudentene større rom til å utforske og prøve ut nye ideer, uten å ha vurderingspresset over seg.

Kompetanser:

Utdanningsforbundet har formulert seks kjernekompetanser for lærere, dette er et godt utgangspunkt for å se hva som bør være med i en overordnet del: [Lærernes kjernekompetanse](#)).

I tillegg er det viktig å framheve kompetanser som:

- Kunnskap om lek, læring, omsorg og danning
- Tverrprofesjonell samhandlingskompetanse
- Kunnskap om hvordan praktiske og estetiske undervisnings- og uttrykksformer kan fremme læring
- Endrings- og utviklingskompetanse
- Profesjonsfaglig digital kompetanse som gir lærerstudentene kunnskaper om, og ferdigheter i, å utvikle og å ta i bruk digitale verktøy på en kritisk og reflekterende måte.
- For øvrig er det mange gode formuleringer i dagens fellestekst for alle lærerutdanningene. Her er det mye som kan gjenbrukes inn i en overordna forskrift:

[fellestekst-for-retningslinjene-for-alle-typer-av-larerutdanning-oppdater-15022023.pdf](#)

2. Liste opp dei aspekta som du meiner ikkje bør regulerast av ein felles overordna plan for lærarutdanning.

Det er utfordrende å identifisere områder som ikke bør reguleres. Først og fremst er det avgjørende å fastslå hva som bør reguleres for å sikre en helhetlig og sammenhengende tilnærming, samt å legge til rette for samarbeid og utveksling mellom institusjoner. Samtidig bør vi unngå overregulering med detaljerte temabindinger, slik at det fortsatt er rom for å velge relevant og aktuell tematikk.

Følgende aspekter bør reguleres i underkapitlene til den overordna forskriften:

- Spesifisering av et minimum antall dager for praksisopplæring. Dette kan presiseres i underkapitlene for de ulike lærerutdanningene. At det settes nasjonale rammer for omfang av praksisopplæring innen hver lærerutdanning, er viktig av hensyn til likhet og mobilitet for studentene, og av hensyn til økonomiske ressurser som forventes brukt til praksisopplæring på de ulike lærestedene. Fra institutt for grunnskole- og faglærerutdanning spilles det spesifikt inn at i de femårige grunnskolelærerutdanningene bør det også spesifiseres et minsteantall praksisdager på syklus 1, nettopp for å gjøre studentmobilitet mellom studiesteder mulig.

3. Beskrive eventuelle utfyllende kommentarer om overordnet rammeplan for lærerutdanningen i Norge

- Det er en svært krevende oppgave å svare ordentlig og kvalitetssikret på spørreskjemaet, da en absolutt burde hatt tid til å gjøre en støttende analyse og utredning. Vi hadde gjerne sett at det kom et forslag vi kunne gi innspill på.
- Sikre at lærerutdanningene er nasjonalt og internasjonalt gode profesjonsutdanninger i høyere utdanning, som følger opp juridiske og samfunnsmessige forpliktelser
- Vi ser på det å ha en del nasjonale føringer som en sikkerhet, både faglig og økonomisk, i lærerutdanningene. For eksempel, fastsettelse at et minimum antall dager med veiledet og vurdert praksis.
- Det er viktig å sikre muligheter for overflytting, spesielt nå i krevende økonomiske tider med lav rekruttering, hvor ikke alle institusjoner har full faglig bredde og dybde. Dette krever en viss likhet mellom de ulike utdanningsinstitusjonene og en viss samkjøring av praksisomfanget. For få føringer vil skape ulike modeller på en slik måte at det i stor grad begrenser studentenes muligheter mht. Fagvalg, overflytting, internasjonalisering mm. Bør minst sikre en viss likhet mellom syklus 1 og 2 i femårige integrerte masterløp, en bør også sikre at det gir muligheter for gjennomgående utdanningsløp til syklus 3.
- Det bør framkomme klare forventninger til tverrfaglighet, uten at det nødvendigvis ramses opp innhold / tematikk. I stedet bør alle forplikte seg til å velge relevant tematikk i et nasjonalt, regionalt og globalt perspektiv.

- Et innspill spesifikt fra institutt for grunnskole- og faglærerutdanning er at de ser betydningen av et nasjonalt sett med læringsutbytter en kan støtte seg til, selv om de ikke er pålagt å følge. De gir en viss retning innafor en større ramme som kan være hensiktsmessig for alle partner, ikke minst studentene og arbeidslivet.

På vegne av Fakultet for Lærerutdanning og Internasjonale Studier, OsloMet

Finn Aarsæther

Prodekan for utdanning